

*Osvědčení o udělení mimořádného zvláštního uznání skupinou stoupenců
kritických intencí Andreje (Nikolaje) Stankoviče v roce 2021*

Skupina stoupenců kritických intencí Andreje Stankoviče

SAMOZVANCI

uděluje

**MIMOŘÁDNÉ
ZVLÁŠTNÍ UZNÁNÍ**

za rok 2020

ANDREE SEDLÁČKOVÉ

za její autorský dokumentární snímek

Můj otec Antonín Kratochvíl

Skupina Samozvanců oceňuje civilně působivý dramaturgický i vizuální přístup režisérky, která s protagonisty svého filmu nemanipuluje, ale naopak jim dává prostor, v němž sami odhalují, jací opravdu jsou. Přesto či právě proto, že osobnost Antonína Kratochvíla celému filmu dominuje, se tvůrcům daří zachycovat s nevtíravou nápaditostí i jeho slabé stránky (mimo jiné adekvátní konfrontací starších a současných záběrů).

Díky citlivému autorskému přístupu se tak syn občas stává paradoxně přesvědčivějším a lidsky přirozenějším aktérem snímku než jeho slavný otec. Vzájemná konfrontace vztahu otce a syna vyniká tedy zásluhou „nevměšující se“ režie a kamery nevšední empatií i subtilní kritičností současně. V tuzemském kontextu je pak obzvláště cenné, jak důsledně se autorka filmu vyhýbá tendencím ke kýčovitosti a líbivosti a jak její psychologická sonda kriticky reflektuje i relevantní sociální kontexty.

Jedná se též o velmi cenný příspěvek k diskusím o ztotožňování či oddělování díla a osobnosti jeho tvůrce.

MMXXI

Praha, Česká republika. Evropská unie

*Osvědčení o udělení mimořádného zvláštního uznání skupinou stoupenců
kritických intencí Andreje (Nikolaje) Stankoviče v roce 2021*

Skupina stoupenců kritických intencí Andreje Stankoviče

SAMOZVANCI

uděluje

**MIMOŘÁDNÉ
ZVLÁŠTNÍ UZNÁNÍ**

za rok 2020

ONDŘEJI VAVREČKOVI

za jeho autorskou experimentálně filosofickou esej

Osobní život díry

Tento provokativně znepokojující opus znamenitě vystihuje současnost ve vší její různorodě se projevující nahodilosti, fragmentárnosti, stupňující se chaotičnosti a zmatenosti. Tvůrci velmi svébytně reflektují nesnadnost hledání orientačních bodů v tak či onak vyprázdněné době.

Film je úchvatný mimo jiné tím, jak nabízí konkrétní živé možnosti reflektovat dění ve světě, v kterém žijeme, od základu jinak, s tvořivým entuziasmem, ignorujícím společensky vnucované konvence. Samozvanci oceňují též velmi osobitou výtvarnou stránku filmu, který osciluje mezi hravostí a vážností a poetickou formou zachycuje i celou řadu důležitých a aktuálních úvah a postřehů.

Zvláštní pochvalu si zaslouží neutuchající autorská chuť vyprávět a zobrazovat vše prostřednictvím ryze filmového média, což je v moderní kinematografii stále vzácnější.

MMXXI

Praha, Česká republika. Evropská unie

*Osvědčení o udělení mimořádného zvláštního uznání skupinou stoupenců
kritických intencí Andreje (Nikolaje) Stankoviče v roce 2021*

Skupina stoupenců kritických intencí Andreje Stankoviče

SAMOZVANCI

uděluje

**MIMOŘÁDNÉ
ZVLÁŠTNÍ UZNÁNÍ**

za rok 2020

PETRU ZÁRUBOVI

za jeho autorský dokumentární snímek

Jan Jedlička: Stopy krajiny

Portrét malíře, grafika, fotografa, filmaře a exulanta Jana Jedličky zobrazuje protagonistovu klidnou a soustředěnou kontemplaci v krajině jeho srdce.

Vnímáme Jana Jedličku jako tichého komplexního pozorovatele prostoru-krajiny, ve které se nachází. Zaznamenává stopy jejích změn a citlivě je převádí pomocí výtvarného média do obrazové formy.

Samozvanci oceňují neobyčejně subtilní vnímání solitérského přístupu k aktu tvorby, jakoby „nahmatávání“ krajiny a proces její proměny v jedinečný artefakt. Prostřednictvím vytříbeně komponovaných záběrů bez sebemenších náznaků vnější efektnosti se tvůrcům daří přiblížit Jedličkovu trpělivou, ale nekompromisní cestu výtvarníka a člověka za svou inspirativní a inspirující vizí. Film tak působí silně, až meditativně, především jednotou obsahu a formy.

MMXXI

Praha, Česká republika. Evropská unie

*Osvědčení o udělení mimořádného zvláštního uznání skupinou stoupců
kritických intencí Andreje (Nikolaje) Stankoviče v roce 2021*

Skupina stoupců kritických intencí Andreje Stankoviče

SAMOZVANCI

uděluje

**MIMOŘÁDNÉ
ZVLÁŠTNÍ UZNÁNÍ**

za rok 2020

VIERE ČÁKANYOVÉ

za její autorskou dokumentární esej

Bílá na bílé

Jde o výjimečné osobní dílo s nekompromisním stylem a nápaditou filmovou řečí. Oplývá krásou formy se silnou vizualitou a především pak metaforicky smyslupnými obsahy. Autorka kombinuje intimní rovinu se znepokojivě aktuálními úvahami nad globálním směřováním světa.

Samozvanci oceňují především její odvalu, s jakou vkládá do tvůrčího procesu sama sebe. Nebojí se improvizovat a využívat náhody a banality existence k vyjadřování celé řady osobně bolestných, kontemplativních i vtipných momentů.

Snímek Bílá na bílé je však nejcennější v tom, jak Viera Čákanyová dokáže osvobodit své vlastní já, překračovat tak či onak omezující subjektivitu. Nejedná se tedy pouze o film o režisérce a o jejích subjektivních prožitcích, nýbrž o setsakra aktuální a živě opravdovou meditaci o světě, o prožívání přítomnosti a současně o odstupu od sebe sama i od konvenčního antropocentrismu, o dobrovolně podstoupeném omezení až na dřev jako předpokladu klidného a tvořivého vnímání (sófrosyné neboli uměřenost pokládali v antice za tu vůbec nejdůležitější ctnost).

MMXXI

Praha, Česká republika. Evropská unie

*Osvědčení o udělení mimořádného zvláštního uznání skupinou stoupenců
kritických intencí Andreje (Nikolaje) Stankoviče v roce 2021*

Skupina stoupenců kritických intencí Andreje Stankoviče

SAMOZVANCI

uděluje

**MIMOŘÁDNÉ
ZVLÁŠTNÍ UZNÁNÍ**

za rok 2020

JANU GOGOLOVI

za jeho autorský dokumentární snímek

Věčný Jožo

Janu Gogolovi se podařilo s protagonistou filmu navázat blízký vztah spolupráce a otevřenosti, ve kterém se daří dosahovat překvapivých filmových obrazů, jež zdaleka přesahují konvenční témata i masmediálně zažitý portrét Joža Ráže.

Je zajímavé sledovat, jak je po celou dobu natáčení Jožo Ráž konstantní, neměnnou osobností, kdežto režisér Jan Gogola jako by se ve filmu postupně rozličně proměňoval a svým způsobem i dospíval tím, jak projevuje vůči svému idolu z mládí intelektuálně kritický nadhled. Zamýšlel natočit portrét Joža Ráže, ukrytý za fasádou každodennosti, ale vytvořil také svůj autoportrét.

Jde o jeden z nemnoha tvořivých filmů, který (navzdory základnímu zdání) není pouze dualistický, nýbrž nutí k zamýšlení ve více rovinách. Jan Gogola dovede uvádět promluvy svého protagonisty do inspirativního kontextu, v němž získávají zajímavé konotace.

Autor se ve svém filmu totiž dotýká i nadčasově palčivého tématu konformismu. Výsledkem jsou sice dost inscenované, leč rovněž podivně zvláště živé, křehké, smutně hořko sladce kyselé výpovědi, jež jsou zábavně vtipné stejně tak jako lidsky a společensky závažné.

Film Jana Gogoly počítá s divákem, který je schopen si učinit zralou představu o dilematech obsažených v díle sám. Po zhlédnutí se též naskytá otázka:
Kdo je tu vlastně kocour a kdo ta jeho myš?

MMXXI

Praha, Česká republika. Evropská unie